

CREACIÓ DE VÍDEOS FORMATIUS

amb eines no professionals

GRAVACIÓ I

Ja coneixem algunes eines de les quals podem disposar per a la realització del nostre vídeo. En aquest capítol veurem alguns factors que hem de tenir en compte per a gravar-lo, com la localització, la il·luminació o el vestuari.

Diputació
Barcelona

3. GRAVACIÓ I

p.03

3.1 Localització

p.05

3.2 Il·luminació

3.2.1 Llum natural

p.06

3.2.2 Llum artificial

p.08

3.3 Vestuari

3. GRAVACIÓ I

3.1. LOCALITZACIÓ

Una part molt determinant de la nostra filmació és la localització.

Ens filmarem asseguts o de peu? En el nostre despatx o en un altre lloc de la casa? Com triar la millor ubicació?

La primera cosa que hem de tenir en compte és l'**acústica del lloc**.

És molt important que sigui un lloc el més silenciós possible perquè la gravació de la nostra veu sigui nítida. Si per exemple tenim una finestra oberta es colarà el soroll del carrer, i el millor és tancar-la. Si hi ha més gent a la casa tancarem la porta de l'habitació. Hem d'estar atents també a possibles sorolls de la sala que potser tenim interioritzats: un ventilador, o el ventilador d'un ordinador, el so d'un rellotge, una rentadora, les obres al costat... La nostra oïda és selectiva i ens fa centrar en els sons que realment ens interessin, però els micròfons no tenen aquesta capacitat i graven tot el que els hi arriba.

Pot estar bé provar de fer una petita gravació i veure què escoltem després, potser detectarem sons no desitjats que tenen molta presència. Sempre que sigui possible hem d'intentar apagar totes les fonts de soroll per la gravació del vídeo, o buscar una altra localització.

Si és una sala gran o buida amb moltes superfícies planes reflectants (per exemple, parets o terres buits) és bastant probable que el nostre so hi reboti i aleshores ens trobarem amb un efecte d'eco en la nostra gravació que és molt desagradable. En canvi, si hi ha cortines, catifes, estanteries amb llibres... Tot això fa que la veu no es reflecteixi tant i per tant l'acústica serà millor. Podem provar la sonoritat de la sala fent un clac amb les mans o provant de gravar algunes paraules amb el nostre mòbil. Si hi ha eco, el millor és buscar una altra localització. Si això no és possible, podem provar de posar una manta, coixins, etc., a les superfícies més properes, de manera que el so no reboti tant.

Si utilitzem un micròfon de corbata la nostra qualitat de so millorarà molt respecte a utilitzar el micròfon del mòbil, però si així i tot la localització té alguns d'aquests problemes aquests persistiran, encara que sigui de manera més tènue.

Una cosa que sempre hem de tenir en compte, i amb el so especialment, és que si la gravació està malament és molt difícil de corregir a posteriori. Hem d'intentar realitzar la nostra filmació de la millor forma possible i no pensar que en l'edició o postproducció podrem evitar problemes presents en la gravació, perquè això gairebé mai és així. És molt difícil eliminar els sorolls de fons, interferències, ecos que estan en la nostra filmació. Així que està bé dedicar-li una mica de temps per

3. GRAVACIÓ I

assegurar-nos tenir les millors condicions de gravació. Podem provar diferents localitzacions dins de casa fins que trobem la més adequada per a nosaltres.

La segona cosa que hem de tenir en compte és la **llum que tenim disponible en aquesta localització**.

Com hem vist abans, podem usar la llum natural si disposem d'una finestra o balcó. Si decidim utilitzar llum artificial aleshores podem muntar el nostre set de rodatge en gairebé qualsevol habitació. En el següent apartat veurem com treure el màxim partit de les nostres fonts de llum.

Potser disposem d'un balcó, terrassa, jardí, o un espai natural a prop. L'exterior moltes vegades ens proporciona situacions idònies quant a fons i llum, però normalment comporta molts més problemes en l'àmbit sonor, ja que en exteriors acostuma a haver-hi molts més elements que en interiors: cotxes, veus, obres, ocells, vent, etc. Un problema freqüent és que el vent, encara que sigui una brisa tènue, impacta en el nostre micro i hi deixa un soroll molt molest. Aleshores, a no ser que sigui un entorn molt controlat, a escala tècnica és molt més senzill filmar en interiors.

La tercera cosa que hem de tenir en compte és **el fons**.

Hem de pensar en un fons interessant. Les parets blanques poden ser molt avorrides i donaran un aspecte pobre a la nostra gravació. Una estanteria amb llibres, una pissarra, potser algun pòster seran millor opció que una paret blanca nua. Pensem també que podem intentar decorar una mica el nostre fons: posar una planta, col·locar uns llibres... Hem d'aconseguir un fons agradable per a la nostra explicació, però que al mateix temps no estigui massa ple ni ens distregui en excés.

En un vídeo formatiu en el qual sortim en pantalla explicant la matèria nosaltres som el centre d'atenció, aleshores també hem d'intentar fugir de fons massa carregats o atapeïts. El fons ha d'acompanyar, però no ha de distreure l'atenció dels nostres alumnes.

Si és possible hem de procurar no estar empegats al fons. El millor és tenir un ampli espai pel darrere: nosaltres serem l'objecte més a prop de la càmera, i com més desenganxat de nosaltres estigui el fons més suau apareixerà en imatge i més se centrarà l'atenció en nosaltres.

A l'hora de triar un fons sempre hem de pensar en com es veurà per càmera, així que una bona opció és posar el mòbil en opció selfie, i provar en quadraments diversos per la sala. A vegades entorns que pensàvem molt bons un cop vistos per càmera no ho són tant, i també succeeix a l'inrevés.

Una vegada triada una localització silenciosa, amb bona acústica, i amb un fons interessant podem fixar-nos en la il·luminació.

3. GRAVACIÓ I

3.2 IL·LUMINACIÓ

En el capítol anterior hem vist algunes fonts de llum que podem usar per millorar la il·luminació dels nostres vídeos. Ara veurem com utilitzar-les.

3.2.1 Llum natural

Com hem vist abans la llum natural és la millor font de llum possible que podem tenir i també la més barata. Ara bé, tenim una finestra a mà? I si és així com ens situem davant la llum?

El millor és una llum frontal, situant-nos de cara a la finestra, amb la càmera d'esquena a ella.

Si la llum ens ve de costat també podem tenir resultats interessants, sobretot si ens posem en 3/4. Si ens ve a 90°, el que segurament passarà és que un costat de la cara quedi més fosc. Per compensar això podem moure'ns per situar-nos a 3/4 o bé podem rebotar la llum amb una cartolina blanca o un porexpan blanc que subjectarem amb uns llibres.

El que no hem de fer mai és situar-nos d'esquena a una finestra. O bé nosaltres apareixerem foscos o el fons apareixerà cremat, en una imatge sense detall ni textura. Així que hem d'evitar aquesta situació.

L'ideal és que nosaltres estem una mica més il·luminats que el fons, perquè el que ens interessa és ressaltar-nos a nosaltres i la nostra explicació. Per això si ens situem de cara a la finestra ho aconseguirem.

Si pel que sigui decidim filmar en exteriors, és important també tenir en compte l'hora del dia. Segons la posició del sol la llum ens arriba amb un angle o un altre. A les hores del migdia i primera hora de la tarda, quan el sol està més vertical al cel, projectarà una llum dura que farà unes ombres al rostre. A primera hora de matí o última hora de la tarda els raigs de llum estan molt més inclinats i són molt més afavoridors, però també les condicions lumíniques canvien més ràpidament. També podem utilitzar sistemes per rebotar la llum i compensar ombres i altres, però com hem vist abans filmar en exteriors té tota una sèrie de problemes afegits pel que fa a so ambient i hores de llum.

Per tot això moltes vegades decidirem gravar en interiors utilitzant llum artificial.

3. GRAVACIÓ I

3.2.2 Llum artificial

Abans hem vist l'anell de llum. En els accessoris que hem vist, l'anell de llum es col·loca al voltant de l'objectiu de la càmera, amb el que aconseguim una il·luminació suau, centrada en el nostre rostre, que es reparteix per igual.

Molts dels anells de llum tenen l'opció de llum natural o càlida. Podem triar qualsevol dels dos, el que ens sembli que ens queda millor.

Com ja hem vist abans, també podem utilitzar llums o bombetes que tinguem per casa.

Hem de tenir en compte que com més petita i localitzada és la font de llum, més dura és la llum i les ombres que projecta. Les llums de taula no acostumen a donar un tipus de llum tan suau o difosa com l'anella de llum, però també les podem utilitzar si tenim en compte alguns factors.

Tal com veiem amb la llum natural, l'angle amb el qual la llum incideix en el nostre rostre és important, perquè segons si la llum està en un lloc o en un altre, projectarà unes ombres o unes altres.

Intentarem no utilitzar mai una llum des de sota o bé zenital, just sobre el nostre cap, perquè les dues posicions provoquen unes ombres al rostre molt poc afavoridores.

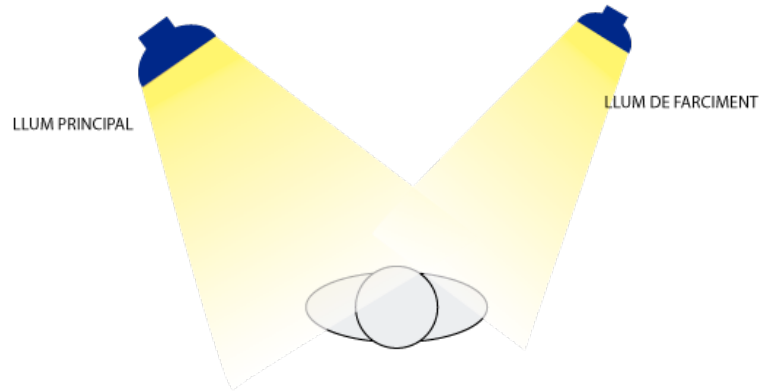
El millor és col·locar el llum de forma lateral, preferiblement a 45 graus respecte a la persona a il·luminar.

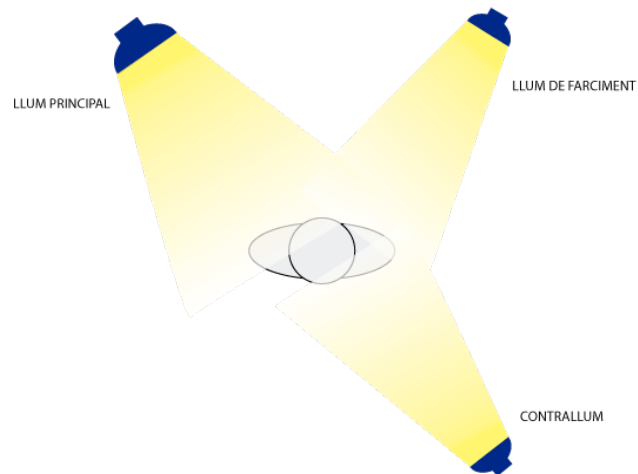
3. GRAVACIÓ I

Si utilitzem només una llum a 45°, és possible que una part del nostre rostre, la que no està en el costat de la llum, quedi molt més fosca. Per evitar això posarem una altra llum, també a 45°, que ens servirà de farciment a aquesta primera llum.

Aquest esquema de llums s'anomena l'esquema de dos llums i és un dels models que s'utilitza en fotografia professional.

Si afegim una tercera llum que ens ve de contra, des del darrere, que ens desenganxa del fons, tenim l'esquema de tres llums.

3. GRAVACIÓ I

La idea en il·luminar-nos així és evitar els grans contrastos llum-ombra en la nostra cara, que donen un aspecte més “dramàtic” al nostre rostre i no casen molt amb l’estètica d’un vídeo formatiu, evitar les ombres poc afavoridores en el rostre, il·luminar els nostres ulls que són una de les claus de la nostra expressivitat i separar-nos del fons. Quan pensem a il·luminar-nos hem de tenir aquests conceptes en ment.

3.3 VESTUARI

Podem jugar també amb el color del nostre vestuari que apareixerà en pantalla. Si portem una samarreta del mateix color que el fons, destacarem poc. Podríem triar un color que contrasti o es complementi amb el fons, però que també ens escaigui a la pell. Hem d’evitar els estampats amb ratlles molt fines que sempre donen problemes amb les gravacions de vídeo.

En el següent capítol veurem més aspectes a tenir en compte en la gravació.